Don et add. Bibl. ser. coll. R.
R. R. P. N. Io. Roothaan.

GRAMMATICA
LINGVAE PERSICAE.

AVCTORE

Patre Fratre IGNATIO à JESV
Carmelita Discalceato Missionario, &
Vicario Residentiæ Tripolis, &
Montis Libani.

ROMÆ,
Typis Sacræ Congregationis de Propaganda Fide.
Anno Domini M DC LXI.

SVPERIORVM PERMISSV.

LIBER PRIMVS
CIRCA LINGVAM PERSICAM,

Et primò Rudimenta eiusdem linguæ Persicæ, quæ est Pars Prima ipsius

LIBRI PRIMI.

CAPVT I.

De Literis Persarum.

LITERÆ Persarum sunt tantùm triginta & vna, nam *Lam Alef*, لا, etiamsi apponatur in Alphabeto, non est litera particularis, sed sunt duæ simul iunctæ, nempè ل *Lam*, & ا

 Alef,

Alef, ſicuti inter Latinos iungitur *e* ſimul cum *t*, & fit particula &, quæ non eſt vna litera particularis, ſed ſunt duæ in ſuis locis diſtinctæ. De quibus Perſarum literis aliqua breuiter dicemus, ſed prius inſpiciendum eſt Alphabetum in ſequentibus paginis deſcriptum, in quibus Figuram, Nomen, Valoremque ipſarum literarum reperies.

FIGVRA LITERARVM PERSICARVM VALORQVE ILLARVM.

Valor	Nomen	Nō annexa Priori	Annexa Posteriori	Annexa Priori	Non annexa
A	Alef الف	ا	ا	ـا	ا
B	Be باء	ببب	بـ	ـب	ب
P	Pe پاء	پپپ	پـ	ـپ	پ
T	Te تاء	تتت	تـ	ـت	ت
Cs	Cse ثاء	ثثث	ثـ	ـث	ث
G	Gim جيم	جـ	جـ	ـج	ج

C	Ce چه	ـچ	ـچـ	چـ	چ
Eh	Eh حاء	ـح	ـحـ	حـ	ح
Chh	Chh خاء	ـخ	ـخـ	خـ	خ
D	Dal دال	د	ـد	ـد	د
Z	Zal ذال	ذ	ـذ	ـذ	ذ
R	Re راء	ـر ـر	ـر ـر	ـر	ر
Z	Ze زاء	ز	ـز ـز	ـز	ز
Sg	Sge ژه	ژ	ژ ژ	ژ ژ	ژ
S	Sin سين	ـس	ـسـ	سـ	س

Sĉ	Sĉin شين	شـ ش	ـشـ	ـش	ش
SS	S3ad صاد	صـ	ـصـ	ـص	ص
Zh	Zhad ضاد	ضـ	ـضـ	ـض	ض
Th	The طاء	طـ	ـطـ	ـط	ط
Zh	Zhe ظاء	ظـ	ـظـ	ـظ	ظ
Ahh	Ahhin عين	عـ	ـعـ ـعـ	ـع	ع
Ghh	Ghhain غين	غـ	ـغـ	ـغ	غ
F	Fe فا	فـ	ـفـ	ـف	ف
Ch	Chaf قاف	قـ	ـقـ	ـق	ق

K	Kaf کاف	ک کک	ک	ﺒک	ک
L	Lam لام	ل	ﻟ	ﻞ	ل
M	Mim میم	ﻣ	ﻤ	ﻤ	م
N	Nun نون	نن ﻧ ﻨ	ن	ن	ن
V	Vau واو	و	ﻮ	و ﻮ	و
E	E ﻫ	ﻫ ﻬ	ﻬ ه ٧	ﻪ ﺪﻪ	ه
La	Lā Alef				لا
I	Ie ﻳ	ﻳ ﻴ	ﻳﺪ ﻴ	ي ﺴﻲ	ي

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

Hæ

Hæ ſupradictæ literæ diſtingui poſſunt in tres claſſes. Prima claſſis eſt earum, quæ ſunt propriæ Perſarum, quibus nunquam vtuntur Arabes, & penitus non inueniuntur apud ipſos. *S*cilicet پ Pe, چ Ce, ژ *S*ge. پ pronunciatur ſicut, P, latinum. چ pronunciatur ſicut Ce, Italum, cùm dico Cæſar, Cædes, Ciuitas. ژ *S*ge non poteſt comparari cum aliqua litera latina; aut alterius Nationis, ſed pronunciatur; vt, ge, admixta, ſeu præmiſſa litera, *S*, Nota quod, ک Kaf, variè pronunciatur, ſcilicet vt K, & etiam vt, G, non vt iunctum cum E, & I, ſed ſicuti cùm dico Ga, ghe, ghi, go, gu. Sed nota, quod vt pronuncietur ſicut, G, debent apponi tria puncta ſic ݣ ſed Scriptores nunquam ferè apponunt iſta tria puncta, & ideò multoties oritur confuſio, quia multa nomina inter ſe diuerſa ſcribuntur eodem modo, ſicuti گمان quod cum tribus punctis ſignificat Opinio. Et idem کمان ſine punctis ſignificat, Arcus. کردن ſine punctis ſignificat, Facere, & cum tribus punctis ſignificat, Collum; & ſic de alijs multis.

Et hic nota, quòd Perſæ non habent voca-

les, neque motiones, ſeu ſigna, quæ deſeruiunt loco vocalium ſicut habent Arabes, & ideò multoties in legendo naſcitur confuſio, nam eædem conſonantes eodem modo iunctæ deſeruiunt pro vno, & pro alio nomine diuerſo, ſicuti experieris in legendo.

Literæ ſecundæ Claſſis ſunt ſequentes, nempe ث ح ص ض ط ظ ع غ ق Et iſtæ propriè ſunt Arabum, quibus nunquam vtuntur Perſæ, niſi in nominibus, quæ accipit ex lingua Arabica, ſed in verbis ſimplicibus linguæ Perſicæ, & in nominibus ſimpliciter Perſicis, nunquam inuenies ſupradictas literas ſecundæ Claſſis. Et ideò cùm in ſcripturis Perſicis videris aliquod nomen habens dictas literas, ſcias eſſe nomen emanans à lingua Arabica. Verba autem ſimplicia linguæ Perſicæ, ſicuti, *Mireuem*, Eo, *Miaiem*, Venio, & omnia alia, quemadmodum nunquam habent aliquam dependentiam, ſeu deriuationem à lingua Arabica, ita nunquam omninò admittunt prędictas literas Arabicas, niſi ſint verba compoſita ex nomine Arabico, & verbo Perſico. v. g. *Gemahhemikonem* Congrego, ſeu Congregationem facio.

Quia

quia hoc verbum *Mikonem* ſignifica t Facio; & hoc nomen *Gemahh* ſignificat Congregationem. Et ſic alia multa.

Literæ tertiæ Claſſis ſunt reliquæ omnes, quæ inueniuntur in Alphabeto, quæ ſunt communes Perſis, & Arabibus, ſicuti ا ب ت & omnes aliæ, præter ſupradictas.

Nota, quod Perſę pronunciant iſtas tres literas ذ ض ظ ſicut, *Z*, & vocant eas *Zhal*, *Zhad*, *Zha*; Arabes verò pronnnciant eas ſicut, *Dh*, & dicunt *Dhal*, *Dhad*, *Dha*.

Circa literas ſunt aliquæ aliæ notationes infrà in Alphabeto Arabico, quæ poſſunt deſeruire etiam pro literis Perſicis.

Quomodo autem pronuncientur iſtæ literæ, potes aliquo modo dignoſcere ex literis Latinis, quæ in Alphabeto ſcriptæ ſunt prope literas Perſicas, ſed meliùs etiam addiſcere hoc poteris, audiendo aliquem, qui benè illas pronunciet, melior enim eſt vox viua alicuius Magiſtri, quàm quælibet deſcriptio facta per calamum, & atramentum.

CAPVT II.

De Nomine, & primò de Genere Nominis.

IN nomine tria præcipua possunt considerari. Genus, Numerus, Casus.

Et loquendo prius de Genere dico, quòd nomina Persica non distinguuntur genere, sed omnia sunt vnius tenoris. Solùm quæ terminantur in, Et, sunt generis fœminini, sed omnia ista, quæ terminantur in, Et, sunt nomina Arabica, quibus vtuntur Persæ in sua lingua. Sed in nominibus, quæ verè & simpliciter sunt Persica, nulla fit distinctio inter masculinum, fœmininum, & neutrum. nec dignoscitur cuius generis sint, quia dignosci non potest per terminationem, cùm terminationes non minus seruiant pro vno, quàm pro alio genere; nec dignosci potest per adiectiuum, quod ipsi nomini adiungitur, cùm non habeant, nisi vnam solam terminationem, quæ est communis omnibus generibus, & ideò eodem modo dicitur, *Merd chhub*, Vir bonus, & *Zen chhub*, Mulier bona.

De

De Numero.

Numeri ſunt duo, ſingularis, & pluralis. Pluralis formatur addendo in fine Singularis particulam *aa*, aut *on*, v. g. *Adem*, Homo, *Ademaa*, aut *Ademon*, Homines.

Nota, quòd quando in ſingulari nomen terminatur in *E*, in plurali adiungitur *gon*, v. g. *Feriscte*, Angelus, *Feriscteg on*, Angeli. & non dicitur *Ferisćteon*.

De Caſibus.

Caſus omnes ſunt ijdem, & non diſtinguuntur niſi per quaſdam particulas, quæ nomini coniunguntur. Ideſt *Be, Ez, Ra, Ia, Ez,* Sed vt videas quomodo hæ particulæ vniantur nomini, vnum nomen declinabimus.

Singul.	*Plural.*
Nom. Adem, *Homo.*	*Nom.* Ademaa, *Homines.*
Gen. Ez Adem, *Hominis.*	*Gen.* Ez Ademaa.

Dat.

Dat. Be Adem, *Homini.*	*Dat.* Be Ademaa.
Accus Ademra, *Hominem.*	*Accus.* Ademaara.
Voc. Ia Adem, *o Homo.*	*Voc.* Ia Ademaa.
Abl. Ez Adem, *ab Homine.*	*Abl.* Ez Ademaa.

Nota, quòd quando Genitiuus iungitur cum nomine præcedenti, v. g. Ciuitas Regis, Persicè dicitur, *Sceer Patscia*, Ciuitas Rex. & non dicitur, *Sceer ez Patscia*, Ciuitas Regis.

Quando autem Genitiuus est absolutus, & solus, præponitur nomini particula *ez*, quæ Italicè significat *del*, v. g. quando interrogant, Ciuitas cuius est? respondeas absolutè, *ez Patscia*, Regis, *del Rè*.

Nota etiam, quod in Oratione, quando Accusatiuus substantiui iungitur cum accusatiuo adiectiui, vni soli additur, *ra*, sed melius additur adiectiuo, quàm substantiuo. v. g. Vidi hominem pulchrum, dicitur, *Adem chhubra didem*. Sed illud *ra*, parum est in vsu, in loquendo autem dicitur, *Adem chhub didem*.

Nota

Nota insuper, quòd quando nomen terminatum in *e*, coniungitur cum alio nomine, additur ipsi *e*, litera *i*, ob meliorem sonum, v. g. *Chhone*, Domus; *Chhoneimen*, Domus mea.

De Nominibus Deriuatiuis, & Adiectiuis.

Deriuatiua à nominibus proprijs hominum, aut Regionum, aut Ciuitatum, formantur adijciendo literam *i*, in fine nominis proprij. v. g. Mahomettus, *Mahamed*, Mahomettanus, *Maheamdi*, *Agem*, Persis, *Agemi*, Persianus. *Bagdad* Babilonia, *Bagdadi*, Babilonicus.

Alia etiam quæ deriuantur ab alijs nominibus, formantur eodem modo adijciendo literam *i*, v. g. *Asmon*, Cœlum, *Asmoni*, Cœlestis. *Deria*, Mare. *Deriai*, Maritimus. *Zemin*, Terra. *Zemini*, Terrestris. Et ista omnia sunt Adiectiua.

Nota, quòd quando Adiectiuum iungitur substantiuo, adiectiuum non habet plurale, sed semper remanet in singulari, & substantiuum recipit terminationem pluralem. v. g. Pulchri homines, dicitur, *Chhub ademaa*, & non dicitur *Chhubaa ademaa*. Homines sancti, dicitur,

Ade-

Ademaa mochaddes, & non dicitur *Ademaa* ت *Mochaddeſaa*.

De Nominibus Abſtractis.

Abſtracta fiunt tripliciter. Primò, ex nominibus Concretis, ſecundò ex Adiectiuis, tertiò ex Verbis.

Ex Concretis fiunt nomina abſtracta adijciēdo in fine Concreti literam *i*, eodem modo fiunt abſtracta ab adiectiuis. v. g. *Sefid*, Albus. *Sefidi*, Albedo. *Nik*, Bonus. *Niki*, Bonitas. Abſtracta à verbis fiunt dempto *mi*, in principio verbi, & mutato *m* م quod eſt in fine uerbi, in literam *Scin* ش, u. g. *Miaſmaiem*, Experior, dempto *mi* مي, & mutato *m* م, quod eſt in fine in literam *Scin* ش, fit *Aſmaiesc̄*, Experimentū *Miſetaiem*, Laudo. *Setaieſc̄*, Laudatio. *Mipuſcem*, Veſtior. *Puſcesc̄*, Veſtimentum.

Fiunt etiam iſta abſtracta, à verbali concreto actiuo, addendo ipſi ſyllabam *Ki*. v. g. *Chhorende*, Manducator. *Chhorendiki*, Manducatio. *Chhonende*, Cantator, ſeu Lector. *Chhonendeki*, Cantatio, ſeu Lectio. Iſtud verbale con-

concretum actiuum formatur à prima Præsentis, demptis prima, & vltima syllaba, & addito *ende*, v. g. *Michhorem*, dempto *mi*, & *em*, & addito *ende*, fit *Chhorende*, Mãducator. *Michhonem*, dempto *mi*, & *em*, & addito *ende*, fit *Chhonende*, Lector.

Nota, quòd infinitiuum sumitur etiam pro ipso verbali abstracto. v.g. *Chhorden*, Manducatio, Italicè, *il mangiare*. *Chhonden*, Lectio, *il leggere*.

De Abstractis à Numeralibus.

Addendo literam *e*, alicui nomini coniuncto cum aliquo numero, significat rem esse ex illo numero. v. g. *Du sal*, Duo anni, addendo literam *e*, fit *Du salè*. Et significat rem esse duorum annorum. v. g. *Pesser du salè*, Puer duorum annorum. *Se salè*, Trium annorum. *Nim salè*, Ex medio anno. *Nim ten*, Medium corpus. addito *e*, fit *Nim tenè*, & significat rem ex medio corpore. Et est vestis mulierum Persarum, quia cooperit medium corpus.

Abstractum ab his fit addendo in fine syl-

labam Ki, v. g. *Se salè*, Triennis. *Se saleki*, Triennium.

De Nominibus compositis ex diuersis particulis.

Nomina componuntur aliquando ex particulis negatiuis, ficuti, *na*, *bi*; aut coniunctiuis, ficuti, *em*, aut significantibus præditum esse, ficuti *mend*, aut affectum esse, vt *nak*, aut habere, ficuti *dar*, aut operari, ficuti *kar*, aut aliquid continere, ficuti *don*, aut affluere, seu locum esse proprium aliquarum rerum in abundantia, ficuti *eston*. De quibus omnibus afferamus exempla.

Et primò negatiua sunt ficuti *Napak*, compositum ex *Na*, quod significat, Non, & ex *Pak*, quod significat Purus; Non purus, impurus. *Na merd*, cõpositum ex *Na*, & ex *Merd*, Non vir. ineptus. *huomo da niente*. *Binamus*, compositum ex *Bi*, quod significat, Sine, & *Namus*, quod significat, verecundia, fiue verecundia, inuerecundus.

Coniuncta, sunt veluti *Emscire*, compositum ex *Em*, quod significat, simul, & ex *Scire*, quod

quod ſignificat *lac*; ſimul lac, ideſt collactaneus.

Significantia præditum eſſe, ſunt veluti *Deuletmend*, compoſitum ex *Deulet*, quod ſignificat, Proſperitas, diuitiæ, & ex particula *Mend*, quæ ſignificat Præditum eſſe. Præditus diuitijs, diues, proſper. *Saahdet*, Beatitudo. *Saahdetmend*, Beatitudine prędiτus. Beatus.

Vtuntur etiam Perſæ, atque Arabes nomine *Ssaeb*, ideſt Dominus, *Padrone*. quod coniunctum cum aliquo nomine, ſignificat Præditum eſſe illa re, cui coniungitur. v. g. *Ssaeb ſaahdet*, Dominus beatitudinis, beatus. *Ssaeb deulet*, Dominus proſperitatis, proſper. *Ssaeb achl*, Dominus intellectus, ideſt, intelligens, ſapiens.

Significantia affectum eſſe aliqua re, ſunt veluti *Ghhamnak*, compoſitum ex *Ghham*, Triſtitia, & ex *Nak*, quod ſignificat, Affectum eſſe. Triſtitia affectus, triſtis. *Derdnak*, Dolore affectus, dolens.

Significantia, habere, ſunt veluti *Meemondar*, compoſitum ex *Meemon*, ideſt Hoſpes, &

dar, ideſt Habens, Hoſpites habens, ſeu hoſpitum receptor. *Moordar,* cõpoſitum ex *Moor,* ideſt Sigillum, & *Dar,* ideſt habens. Sigillum habens. ideſt Cancellarius Regius, qui habet Regium ſigillum.

Significantia operationem, ſunt veluti *Gunakar,* compoſitum ex *Guna,* ideſt Peccatum, & ex *Kar,* ideſt Opus, ſeu operans, Peccatum operãs, peccator. *Nikukar,* Bonum operans.

Significantia, includere, ſeu continere, ſunt ſicuti *Namekdon,* cõpoſitum ex *Namek,* ideſt Sal, & ex *Don,* ideſt Cõtinens, Salem continens, ſalinar. *Sciamahdon.* Candelam continens, candelabrum.

Significantia affluere aliquibus rebus, ſunt veluti *Senkeſton,* compoſitum ex *Senk,* ideſt Petra, & *Eſton,* quod ſignificat Affluere; Locus affluens petris, loca petroſa. *Kileſton,* locus affluens luto; loca lutoſa. *Eſton,* ſignificat etiam Regionem alicuius nationis, ſeu locum affluentem hominibus eiuſdem nationis, qui ſit proprius illorum. v. g. *Frenkeſton,* Regio, vel locus proprius Francorum, Europa, *Endeſton,* Regio Indorum, Indiæ. *Armenieſton,*

niestom, Regio Armenorum, Armenia; & sic de singulis.

De Nominibus, seu Verbis duplicatis.

Aliquando Persæ duplicant nomina, & etiam verba, & ex duobus fit vnum nomen, seu vnum verbum, habens particularem significationem. v. g. *Chherid fruchht*, Emit vendidit. ex his duobus iunctis fit vnum nomen, & significat Commercium, seu negotiationem. *Giost giu*, Quæsiuit, quęrens, & significat Quęsitionem. *Sciost sciu*, Lauit lauans, & significat lotionem. *Gost gu*, Dixit dicens, significat Colloquium, confabulationem.

Insuper duplicantur etiam nomina, & ex duobus resultat vnum nomen compositum habens particularem significationem, quod potest sumi etiam aduerbialiter. v.g. *Beraber*, Par pari, significat Æqualem, parem. Et etiam sumitur aduerbialiter; & significat, Æqualiter, rectè. *Lebaleb*, Labium labium; significat Plenum vsque ad summum; & etiam est aduerbium significans, Plenè. *Pesapes*, Retro retro, signi-

ſignificat Retrogradum, ſeu Retrogradè. *Gunagun*, Modus modus, ſignificat Diuerſimodè, variè. *Rengareng*, Color color, ſignificat Diuerſicolorem.

De Comparatiuis, & Superlatiuis.

Comparatiua deriuantur à Poſitiuis addita in fine poſitiui ſyllaba *ter*, v. g. *Dona*, Sapiens, *Donater*, Sapientior. *Kem*, Parum, *Kemter*, Minus.

Superlatiua autem formantur addendo ipſi Comparatiuo ſyllabam *in*, v. g. *Donater*, Sapientior. *Donaterin*, Sapientiſſimus. *Kemter*, Minus. *Kemterin*, Minimum.

De Diminutiuis.

Diminutiua deriuantur à ſimplicibus adiuncta ſyllaba *ek*, v. g. *Ketab*, Liber, *Ketabek*, Libellus.

Sed hæc regula non eſt generalis, quia ſunt aliqua diminutiua, quæ formantur à ſimplicibus addendo ipſis ſyllabam *ce*, v. g. *Cali*, Tapes,

pes. *Calice*, Paruulus Tapes. *Deria*, Mare. *Deriace*, Paruulum Mare. *Bagh*, Hortus. *Baghce*, Hortulus.

De Nominibus Numeralibus.

Numeralia ordinalia, ideſt, quæ ordinem ſignificant, à numero ſimplici formantur addendo ipſi ſyllabam *um*, v.g. *Du*, Duo. *Duum*, Secundus. *Se*, Tres. *Seum*, Tertius. *Iek*, Vnus, excipitur, non enim dicitur *Iekum*, Primus, ſed dicitur *Auel*.

Numeralia combinata formantur à numero ſimplici addendo ipſi ſyllabam *ta*, v.g. *Du*, duo. *Duta*, Bini.

CAPVT III.

De Pronominibus.

PRonomina diſtingui poſſunt in quinque Claſſes, ſcilicet in Pronomina Perſonalia, Poſſeſſiua, Demonſtratiua; Relatiua, & Interrogatiua.

In his Pronominibus tria poſſunt præcipuè con-

conſiderari, ſicut diximus de Nomine. Scilicet Genus, Numerus, Caſus: & quæ diximus circa iſta tria de ipſo Nomine, debemus dicere de Pronominibus; ſcilicet, quòd Genus eſt commune. Numeri ſunt duo, ſingularis, & pluralis. Caſus ſunt ſex, qui non diſtinguuntur niſi per quaſdam particulas, & Pronomen ſemper eſt idem, & remanet immobile in omni caſu. Sed videamus quænam, & quot ſunt iſta Pronomina in has quinque Claſſes diſtincta.

Et primò, Pronomina perſonalia ſunt ſex:

Men, Tu, On. Ego, Tu, Ille.

Ma, Sciuma, Onaa. Nos, Vos, Illi.

Quæ declinantur ſicut ſuperiùs diximus adiungendo ipſis quaſdam particulas; hoc modo.

Singul.	*Plural.*
Nom. Men, *Ego.*	*Nom.* Ma, *Nos:*
Gen. Ez Men, *Mei.*	*Gen.* Ez Ma, *Noſtrum.*
Dat. Be Men, *Mihi.*	*Dat.* Be Ma, *Nobis.*
Accuſ. Menra, *Me.*	*Accuſ.* Mara, *Nos.*
Voc. Ia Men, *O Me.*	*Voc.* Ia Ma, *ò Nos.*
Abl. Ez Men, *A Me.*	*Abl.* Ez Ma, *à Nobis.*

Alia duo declinantur eodem modo.

Nota

Nota, quòd quando ista Pronomina ponuntur sola, & absoluta, in Genitiuo præ ponitur particula *Ez*, ipsi Pronomini. v.g. *Ez men*, Italicè, Di me; *Ez tu*, Di te. *Ez on*, Di lui. Latinè, mei, tui, ipsius. v. g. interrogas. *Geet ki*, cuius causa? respondeo, *ez men*, Mei; Di me. Quando autem ipsum Pronomen iungitur cum aliquo Nomine, non ponitur *Ez*. v.g. *Geet men*, Causa mei. *Geet tu*, Causa tui. *Geet on*, Causa illius; & non dicitur *Geet ez men, geet ez tu, geet ez on*. Et hæc notatio est communis pro omnibus Pronominibus, possessiuis, demonstratiuis, relatiuis, & interrogatiuis; itaque non erit necesse hoc iterum repetere.

Pronomina possessiua distinguuntur in separata, & coniuncta, seu affixa.

Separata sunt sex, & sunt eadem supradicta personalia, scilicet, *Men, Tu, On. Ma, Scoma, Onaa*; quæ deseruiũt pro possessiuis, Meus, Tuus, Suus; Noster, Vester, Ipsorum. v. g. *Peder men*, Pater meus. *Peder tu*, Pater tuus. *Peder hu*, Pater suus. *Peder ma*, Pater noster, *Peder scoma*, Pater vester. *Peder iscion*, Pater ipsorum, quæ hoc modo declinantur. v. g.

D *Sin-*

Singul.	*Plural.*
Nom. Peder men, *Pater meus.*	*Nom.* Pederon men, *Patres mei.*
Genit. Ez Peder men, *Patris mei.*	*Gen.* Ez Pederon men, *Patrum meorum.*
Dat Be Peder men, *Patri meo.*	*Dat.* Be Pederon men, *Patribus meis.*
Accuſ. Peder menra, *Patrem meum.*	*Accuſ.* Pederon menra, *Patres meos.*
Voc. Ia Peder men, *ò Pater meus.*	*Voc.* Ia Pederon men, *ò Patres mei.*
Abl. Ez Peder men, *à Patre meo.*	*Abl.* Ez Pederon men- *à Patribus meis.*

Peder ma, Pater noſter, declinatur eodem modo, ſcilicet.

Singul.	*Plural.*
Nom. Peder ma, *Pater noſter.*	*Nom.* Pederon ma, *Patres noſtri.*
Gen. Ez Peder ma, *Patris noſtri.*	*Gen.* Ez Pederon ma, *Patrumnoſtrorũ.*
Dat. Be Peder ma, *Patri noſtro.*	*Dat.* Be Pederon ma, *Patribus noſtris.*
Accuſ. Peder mara, *Patrem noſtrum.*	*Accuſ.* Pederon menra *Patres noſtros.*

Voc.

Voc. Ia Peder ma, ò *Pater noſter.*	*Voc.* Ia Pederon ma, ò *Patres noſtri.*
Abl. Ez Peder ma, à *Patre noſtro.*	*Abl.* Ez Pederon ma, à *Patribus noſtris.*

Et ſic declinantur alia Pronomina Tuus, Veſter, Suus, Ipſorum.

Nota, quòd ſupradicta Pronomina, Meus, Tuus, *Men*, *Tu*, & alia poſſeſſiua ſeparata non habent numerum pluralem, ſed Nomen, quod coniungitur ipſis, accipit terminationem pluralem, & Pronomen ſemper remanet in ſingulari. Et ſic dicunt, *Peder ma*, Pater noſter. & *Pederon ma*, Patres noſter.

Nota, quòd iſta Pronomina ſemper ponuntur poſt Nomen, & ſic dicunt Perſę *Peder men*, Pater meus, & nunquam dicunt, *Men Peder*, Meus Pater.

Pronomina poſſeſſiua coniuncta, ſeu affixa, ſunt illa, quæ nunquam inueniuntur ſeparata, ſed ſemper ſunt coniuncta Nominibus, aut Verbis. Illa quę ſunt affixa Nominibus ſunt ſex, ſcilicet, *Em*, *Et*, *Esè*, Meus, Tuus, Suus.

Emon, *Eton*, *Esčon*, Noſter, Veſter, Ipſorum. Quæ hoc modo coniunguntur, ſeu affigun-

guntur Nomini. v.g. *Peder*, Pater. *Pederem*, Pater meus. *Pederet*, Pater tuus. *Pederesĉ*, Pater suus. In plurali, *Pederemon*, Pater noster. *Pedereton*, Pater vester. *Pederesĉon*, Pater ipsorum.

Illa quæ affiguntur Verbis sunt tantùm quatuòr, quia non affiguntur nisi secundæ, & tertiæ personæ singularis, & secundæ, & tertiæ pluralis. v. g. *Mizenem*, Verbero. *Mizenemet*, Verbero te. *Mizenemesĉ*, Verbero ipsum. In plurali, *Mizenemeton*, Verbero vos. *Mizenemesĉon*, Verbero ipsos.

Pronomina demonstratiua sunt quatuor; duo singularia, scilicet, *In*, *On*, Hic, Ille; & duo pluralia, *Inaa*, *Onaa*, Isti, Illi. quæ declinantur sicuti nomina. v. g.

Singul.	*Plural.*
Nom. In, *Hic.*	*Nom.* Inaa, *Hi*.
Gen. Ez In, *Huius*.	*Gen.* Ez Inaa, *Horum*.
Dat, Be In, *Huic.*	*Dat.* Be Inaa. *His*.
Accus. Inra, *Hunc*.	*Accus.* Inaara. *Hos.*
Voc. Ia In, ò *Hunc*.	*Voc.* Ia Inaa, ò *Hos*.
Abl. Ez In, *ab Hoc.*	*Abl.* Ez Inaa, *ab His*.

Nota, quòd Pronomen demonstratiuum habet

bet duos numeros, singularem, & pluralem, quando ponitur solum; sed iunctum cum Nomine, semper remanet in singulari. v.g. Hi venerunt, ***Jnaa omedend***, sed, Isti homines venerunt, dicitur, ***Jn ademaa omedend***, & non dicitur, ***Jnaa ademaa***.

Pronomina relatiua sunt, Qui, Quæ, Quod; pro omnibus istis tàm in singulari, quàm in plurali Persæ non habent nisi particulam ***Ke***, quæ deseruit pro omni genere, tã masculino, quàm fœminino, & neutro; & etiam pro omnibus numeris, tàm singulari, quàm plurali; & sic dicitur eodem modo ***Merd*** ke, Vir qui. ***Zen*** ke, Fœmina quæ.

Nota, quòd istud Pronomen ***Ke***, declinatur diuersimodè ab alijs Pronominibus; quod vt videas, declinemus istud Pronomen relatiuum *Ke* که.

Singul. *Nom.* Qui, quæ, quod, *Ke*. *Gen.* Cuius, *Ke*, *ez*, *on*. *Dat.* Cui, *Ke*, *be*, *on*. *Accus.* Quem, *Ke*, *onra*. *Abl.* A quo, *Ke*, *ez*, *on*.

Plural. *Nom.* Qui, quæ, *Ke*. *Gen.* Quorum, *Ke*, *ez*, *onaa*. *Dat.* Quibus. *Ke*, *be*, *onaa*. *Acc.* Quos, *Ke*, *onaara*. *Abl.* A quibus, *Ke*, *ez*, *onaa*.

Nota,

Nota, quòd istud Pronomen K*e*, in nominatiuo semper est idem, tàm in singulari, quàm in plurali, tàm pro masculino, quàm pro fœminino, sicuti, *Che*, Italum.

De Pronomine Chhud.

Chhud, significat Ipsemet, Ipsamet, Ipsummet; & est commune tribus personis, sicuti, Ipsemet, in lingua Latina; & ideo dicitur, *Chhud kerden*, *Chhud kerdi*, *Chhud kerd*, Ipsemet feci, Ipsemet fecisti, Ipsemet fecit.

Insuper significat, Ego ipse. Tu ipse, Ille ipse. v. g. *Chhudra mizenem*, Meipsum verbero. *Chhudra mizeni*, Teipsum verberas, *Chhudra mizened*, Seipsum verberat.

Nota, quòd ex persona Verbi cui adiungitur, cognoscitur cuius personæ sit istud pronomen *Chhud*.

Insuper significat Proprius, propria, Proprium; &, Proprius meus, proprius tuus, proprius suus. v. g. *Mireuem der chhonei chhud*, Eo in domum propriàm. *Mireui der chhonei Chhud*, Is in domũ propriam. *Mireued der chhonei*

nei chbud, It in domum propriam; & ſubintelligitur Meam, Tuam, Suam, ſecundùm perſonam Verbi, cui adiungitur ſicut ſuperiùs diximus, ita vt cùm dico, Eo, ſignificat illud *Chbonei chbud*, Domum meam; cùm dico, Is, ſignificat Domum propriam ſuam.

Sed nota, quòd ipſi Pronomini *Chbud*, adiunguntur illæ particulæ, ſeu Pronomina poſſeſſiua affixa, de quibus ſuperiùs diximus; ſcilicet, *Em, Et, Esè*, Meus, Tuus, Suus. v.g. *Chbonei chbodem*, Domus propria mea. *Chbonei chbodet*, Domus propria tua. *Chbonei chbodesè*, Domus propria ſua. Et ſic ſemper retinent iſta Pronomina ſic affixa propriam ſignificationem cum qualibet perſona Verbi, cum qua coniunguntur. v.g. *Mireuem der chbonei chbudem*, Eo in domum propriam meam. *Mireui der chbonei chbudem*, Is in domum propriam meã. *Mireued der chbonei chbudem*, It in domum propriam meam; & ſic de alijs perſonis.

Nota inſuper, quod iſta Pronomina ſic iuncta ſignificant, Ego proprius, Tu proprius, Ille proprius. v.g. *Chbodem*, Ego proprius. *Chbodet* Tu proprius. *Chbudesè*, Ille proprius. Pluraliter.

Chbu-

Chhudemon, Nos proprij. *Chhudeton*, Vos proprij. *Chhudescion*, Illi proprij.

Et hæc sint dicta de literis Persarum, de Nominibus, & de Pronominibus.

CAPVT IV.

De Verbo.

IN Verbo possunt ista præcipuè considerari, scilicet, Numerus, Persona, Tempus, Modus, Genus, Species, Coniugatio.

Numeri sunt duo apud Persas, sicuti apud Latinos, scilicet, Singularis, & Pluralis.

Personæ similiter sunt tres sicut apud Latinos, scilicet, Prima, secunda, & tertia.

Tempora sunt quinque, scilicet, Præsens, Præteritum, Imperfectum, Perfectum, Plusquam perfectum, & Futurum.

Modi sunt quinque, scilicet, Indicatiuus, Imperatiuus, Optatiuus, Subiunctiuus, Infinitiuus.

Insuper habent Gerundia in Do, & in Dum, & Participium, & Supinum, sicuti paulò inferiùs videbimus, cũ aliqua verba coniugabimus,

&

& aliquas regulas afferemus ad formanda tempora, & perſonas ipſius Verbi.

Genera Verborum in lingua Perſica ſunt actiua, & paſſiua; pauciſſima Verba ſunt communia, ideſt, ſimul actiua, & paſſiua; pauca etiam ſunt neutra; & pauca ex ſui natura ſunt paſſiua. itaque ferè omnia ſunt actiua ex ſui natura, veluti *Michhorem*, Manduco, *Mizenem*, Verbero. Paſſiua ex natura ſua ſunt veluti *Miſuzem*, Vror; & alia pauca.

Sed omnia actiua fiunt paſſiua coniungendo tertiam Præteriti perfecti cum verbo *Miſceuem*, Fio. v.g. *Chhorde miſceuem*, Manducor, *Zede miſceuem*, Verberor. Inſuper omnia nomina, quæ coniuncta cum verbo *Mikunem*, Facio, ſunt actiua; ſi coniungantur cum verbo *Miſceuem*, ideſt Fio, ſunt paſſiua. v.g. *Pur mikunem*, Impleo. *Pur miſceuem*, Impleor. *Pak mikunem*, Purifico, *Pak miſceuem*, Purificor.

Verba paſſiua fiunt actiua addendo ſyllabam *On*, ante vltimam ſyllabam primæ perſonæ Præſentis temporis. v. g. *Miſuzem*, Vror, *Miſuzonem*, Vro. *Mikerdem*, Vertor, *Mikerdonem*, Vertor.

E Nota

Nota etiam, quod addendo *On*, vt dixi, facit transire actionem. v.g. *Mideuem*, Curro, *Mideuonem*, Facio currere. *Miterſem*, Timeo, *Miterſonem*, Facio timere.

Species Verborum Perſicorum ſunt duæ, prima eſt Verborum ſimplicium, altera compoſitorum.

Verba ſimplicia ſunt, veluti *Mireuem*, Eo. *Miaiem*, Venio. *Migruzem*, Fugio.

Verba compoſita inter Perſas ſunt ferè innumera, & componuntur ex Nomine coniuncto cum aliquo Verbo. v. g. *Pur Mikunem*, Plenum facio, impleo. *Pak mikunem*, Purum facio, purifico. *Kar mikunem*, Opus facio, operor. *Seughend michhorem*, Iuramentum manduco, Iuro. *Berem mizenem*, Simul tundo, collido.

Nota, quòd Verba Perſica, quæ appellamus ſimplicia, intelligimus, quod non ſunt compoſita extrinſecè ſicuti, *Pur mikunem*, & alia quæ componuntur ex Nomine, & ex aliquo Verbo ſicuti diximus. Sed intrinſecè omnia ſunt cõpoſita ex Participio, & ex Verbo Subſtantiuo, Sum, es, eſt, v.g. *Chhorem*, Manduco, compoſitum

situm est ex *Chhor*, Manducans, & ex *Em*, ideſt Sum. Manducans ſum, Manduco. *Darem*, compoſitum eſt ex *Dar*, Habens, & ex *Em*. Sum; Habens ſum, habeo; quibus Verbis præponitur particula *Mi*, & fit Verbum *Michorem*, Manduco. *Midarem*, Habeo; & ſic omnia alia.

Sed nota, quòd illud *Mi*, eſt extrinſecum, & non eſt de eſſentia Verbi, aut de radice, quia Verbum poteſt eſſe cum illo, & ſine illo.

Coniugatio Verborum Perſicorum eſt vnica, omnia enim Verba coniugantur eodem modo; ſolummodo in Præterito perfecto eſt aliqua differentia, quę in vno Verbo Perfectum formatur vno modo, & in alio Verbo formatur alio modo. Et Præſens, & Perfectum non poſſunt regulariter formari vnum ex altero. Et etiamſi ſcias primam perſonam Præſentis, non potes ſcire primam perſonam Præteriti perfecti; & ideò neceſſe eſt, vt addiſcas eam in Dictionario, vbi poſui vtrumque ſimul. v. g. *Michhonem*, *Chhordem*, Manduco, manducaui. *Midarem*, *Dascṫem*, Habeo, habui; & ſic omnia alia. Ex quibus, ſcilicet ex Præſenti, &

Perfecto Indicatiui, formantur omnia alia tempora.

Sed etiamsi non possit formari, aut perfectè dignosci Præteritum perfectum à Præsenti Indicatiui, nihilominus aliquas paruulas obseruationes hic describam, quibus mediantibus non longè discedes à vera formatione Præteriti perfecti à Præsenti Indicatiui.

Nota igitur, quòd omnia Verba Persica incipiunt per particulam ***mi***, quæ non est radicalis, sicut diximus. v.g ***Midescem***, Curro. ***Micbhonem***, Manduco; & sic omnia alia Verba. Igitur ad formandum Præteritum perfectum oportet auferre illud ***mi***, & ponere ***T***, aut ***D***, aut ***id***, ante vltimam syllabam; & si vis cognoscere quid debeas apponere, aut ***T***, aut ***D***, aut ***Jd***, videas quænam istarum literarum facit meliorem sonum, & sic dignosces. v.g. ***Mideuem***, Curro, tolle ***mi***, & adde ***id*** ante vltimam syllabam, erit, ***Deuidem***, Cucurri. ***Michherem***, Emo, tolle ***mi***, & adde ***id*** ante vltimam syllabam, erit ***Chheridem***, Emi. ***Miburem***, Seco, tolle ***mi***, & adde ***id*** ante vltimam syllabam. erit ***buridem***, Secui.

Alia

Alia Verba sunt, quibus oportet addere *d*, ante vltimam syllabam. v. g. *Michhorem*, Manduco. *Chhordem*, Manducaui. *Mimonem*, Maneo. *Mondem*, Mansi.

Alia Verba sunt, quibus oportet addere literam *t*, ante vltimam syllabam. v.g. *Mineuisem*, Scribo. *Neuistem*, Scripsi. *Mikoscem*, Occido. *Koscetem*, Occidi.

Ad formandam primam personam Præsentis Indicatiui, ex prima Præteriti perfecti in his quæ habent *id*, ante vltimam syllabam perfecti fit hoc modo. Tolle illud *id*, & adde *mi*, in principio, & fiet prima Præsentis Indicatiui. v.g. *Deuidem*, Cucurri. tolle *id*, & adde *mi*, in principio, fit *Mideuem*, Curro. *Bachhscidem*, Donaui. tolle *id*, & adde *mi*, in principio, fit *Mibachhscem*, Dono.

Verba quæ habent ȷ Z ante vltimam syllabam primæ personæ Indicatiui præsentis, mutato illo ȷ Z in ç Chh, fit prima Præteriti perfecti, dempto *mi*, in principio. v. g. *Misuzem*, Vror. *Suchhtem*, Vstus sum. *Misazem*. Construo. *Sachhtem*, Construxi. *Mipezem*, Coquo. *Pochhtem*, Coxi.

Verba

Verba, quæ ante vltimam syllabam primæ personæ Præsentis Indicatiui habent ای *Ai*, mutato illo *a i*, in *V D*, fit prima persona Præteriti perfecti, v. g. *Miazmaiem*, Experior, *Azmudem*, Expertus sum. *Mialaiem*, Coinquino, *Aludem*, Coinquinaui. *Misetaiem*. Laudo, *Setudem*, Laudaui.

Sed hæc sufficient circa istas regulas, seu obseruationes, quia cùm lingua Persica non habeat regulas generales, quæ veræ sint regulæ, melius est ista vsu addiscere, quàm per regulas, quæ veræ non sunt regulæ; ista nihilominus, quæ scripsimus, multum proderunt.

Veniamus igitur ad Coniugationem aliquorum Verborum, ad quorum Methodum omnia alia coniugabuntur.

De Verbo Substantiuo.

Em, Sum.

Indicatiuo modo tempore Præsenti

	Singul.		*Plural.*	
Em	Sum	1	*Im*	Sumus
I	Es	2	*Id*	Estis
Est	Est	3	*End*	Sunt

Præ-

Præterito Jmperfecto.

Mibudem	Eram	1	*Mibudim*	Eramus
Mibudi	Eras	2	*Mibudid*	Eratis
Mibud	Erat	3	*Mibudend*	Erant

Præterito Perfecto.

Budem	Fui	1	*Budim*	Fuimus
Budi	Fuiſti	2	*Budid*	Fuiſtis
Bud	Fuit	3	*Budend*	Fuerunt

Præterito plusquam perfecto.

Scudebuden	Fueram	1	*Scudebudim*	Fueramus
Scudebudi	Fueras	2	*Scudebudid*	Fueratis
Scudebud	Fuerat	3	*Scudebudend*	Fuerant.

Futuro. *Futuro.*

Nota, quòd Præſens deſeruit etiam pro Futuro:

Chhaem bud	Ero	1	*Chhaim bud*	Erimus
Chhai bud	Eris	2	*Chhaid bud*	Eritis
Chhaed bud	Erit	3	*Chhaend bud*	Erunt

Jm-

Imperatiuo modo tempore Præsenti.

Singul.			*Plural.*	
		1	*Bascim*	Simus
Basè	Si	2	*Bascid*	Sitis
Basced	Sit	3	*Bascend*	Sint

Optatiuo modo tempore Præsenti, & Imperfecto.

Ensciahlla men	Vtinam ego		*Ensciahlla ma*	Vtinam nos
Mibudem	Essem	1	*Mibudim*	Essemus
Mibudi	Esses	2	*Mibudid*	Essetis
Mibud	Esset	3	*Mibudend*	Essent

Præterito perfecto, & Plusquam perfecto.

Ensciahlla men	Vtinam ego		*Ensciahlla ma*	Vtinam nos
Bude bascem	Fuissem	1	*Bude bascim*	Fuissemus
Bude basci	Fuisses	2	*Bude bascid*	Fuissetis
Bude basced	Fuisset	3	*Bude bascend*	Fuissent

Futu-

Futuro			*Futuro*	
Ensciablla men	Vtinam ego		*Ensciablla ma*	Vtinam nos
Bascem	Sim	1	*Bascim*	Simus
Basci	Sis	2	*Bascid*	Sitis
Basced	Sit	3	*Bascend*	Sint

Subiunctiuo modo tempore Præsenti.

Ciun bascen	Cùm sim	1	*Ciun bascim*	Cùm simus
Ciun basci	Cùm sis	2	*Ciun bascid*	Cùm sitis
Ciun basced	Cùm sit	3	*Ciun bascend*	Cùm sint

Præterito Jmperfecto.

Ciun mibudẽ	Cùm essem	1	*Ciun mibudim*	Cùm essemus
Ciun mibudi	Cùm esses	2	*Ciun mibudid*	Cùm essetis
Ciun mibud	Cùm esset.	3	*Ciun mibudend*	Cũ essent

Præterito Perfecto.

Singul.		*Plural.*
Ciun budebascem Cum fuerim	1	*Ciun budebascim* Cùm fuerimus
Ciun budebasci Cũ fueris	2	*Ciun budebascid* Cũ fueritis
Ciun budebasced Cũ fuerit	3	*Ciun budebascend* Cùm fuerint

Præterito Plusquam perfecto.

Ciunmibudem Cùm fuissem	1	*Ciunmibudim* Cúm fuissemus
Ciun mibudi Cùm fuisses	2	*Ciun mibudid* Cúm fuissetis
Ciun mibud Cùm fuisset	3	*Ciun mibuded* Cùm fuissent

Futuro		*Futnro*
Ciun chhaembud Cùm fuero	1	*Ciun chhaimbud* Cùm fuerimus
Ciun chhaimbud Cùm fueris	2	*Ciun chhaidbud* Cùm fueritis
Ciun chhaedbud Cùm fuerit	3	*Ciun chhaendbud* Cùm fuerint

Infi-

Infinitiuo modo tempore præsenti, & Præterito imperfecto.

Buden	Esse	*Sine*
Perfecto, & Plus. perf.		
Bude	Fuisse	*Numeris, &*
Futuro		
Chhastenbud	Futurum esse	*Personis.*
		Cæteris caret.
Bude	Qui fuit.	

De Verbo Actiuo Michhorem.

Indicatiuo modo tempore præsenti.

Michhorem	Manduco	*Michhorim*	Manducamus
Michhori	Manducas	*Michhorid*	Manducatis
Michhored	Manducat	*Michhorend*	Manducant.

Præterito imperfecto.

Michhordem Manducabam	*Michhordim* Manducabamus
Michhordi Manducabas	*Michhordid* Manducabatis
Michhord Manducabat	*Michhordend* Manducabant.

Præteritum imperfectum formatur à Perfecto addendo ipsi in principio particulam *mi*, v.g. *Chhordem*, Manducaui. *Michhordem*, Manducabam.

Præterito perfecto.

Chhordem Manducaui	*Chhordeim* Manducauimus
Chhordi Manducasti	*Chhordeid* Manducastis
Chhord, vel Chhorde est Manducauit.	*Chhordeend* Manducarunt.

Præterito Plusquam perfecto.

Chhorde budem Manducaueram	*Chhorde budim* Manducaueramus

Chhor-

Chhorde budi Manducaueras	*Chhorde budid* Manducaueratis
Chhordebud Manducauerat.	*Chhorde budend* Manducauerant.

Præteritum plusquam perfectum formatur à tertia persona Præteriti perfecti, & à prima persona Præteriti perfecti Verbi Substantiui, Sum. v. g. *Chhorde budem*. Et illa tertia persona *Chhorde*, nunquam variatur in alijs duobus personis, sed variatur *Budem*, sicuti hic retroscripsimus.

Futuro.	*Futuro.*
Chhaem chhord Manducabo	*Chhaim chhord* Manducabimus
Chhai chhord Manducabis	*Chhaid cohhrd* Manducabitis
Chhaed chhord Manducabit.	*Chhaend chhord* Manducabunt.

Futurum est idem, ac præsens Indicatiui, sed aliquando addunt aliquam particulam, seu nomen denotans Futurum. v. g. Cras manduco panem *Sabah nun michhorem*. Vtuntur etiã Præsenti Indicatiui, Verbi, Volo, cum tertia

per-

persona Præteriti perfecti, sicuti hic superiùs scripsimus, idest, *Chbaem chbord*, Volo manducare, pro Manducabo.

Imperatiuo modo tempore Præsenti,

Singular		Plural	
		Bochborim	Manducemus
Bochbor	Manduca	*Bochborid*	Manducate
Bochbored	Manducet.	*Bochborend*	Manducent.

Secunda persona Imperatiui formatur à prima persona præsentis Indicatiui, mutando primam syllabam *mi*, in *bo*, vel *be*, & abijciendo vltimam syllabam *em*, v. g. *Mizenem*, Verbero. *Bezen*, Verbera. *Michborem*, Manduco. *Bochbor*, Manduca.

Tertia autem persona singularis, cum reliquis personis pluralis sunt eædem, ac personæ præsentis Indicatiui, mutato *mi*, in *be*, aut *bo*, v.g. *Mizenim*, mutato *mi*, in *be*, fit *Bezenim*, Verberemus. *Michborim*, mutato *mi*, in *bo*, fit *Bochborim*, Manducemus.

Nota, quòd quando secunda syllaba præsentis

tis

tis Indicatiui habet *o*, *mi* mutatur in *bo*. in Imperatiuo. v.g *Michhorem*, Manduco, dempto *em*, in fine, & mutato *mi*, in *bo*, fit *Bochhor*, Manduca, & non dicitur *Bechhor*. Quando autem ſecunda ſyllaba habet *e*, in prima perſona Indicatiui, *mi* mutatur in *be*. v.g. *Mizenem*, Verbero. *Bezen*, Verbera. & non dicitur *Bozen*. Quando autem ſecunda ſyllaba ſupradicta habet *a*, tunc *mi*, mutatur in *bi*. v.g. *Miamuzem*, Diſco. *Biamus*, Diſce.

Nota inſuper, quòd quando ſecunda perſona Imperatiui ponitur ſola, & abſoluta, tunc ponitur illud *be*, aut *bo*. v. g. *Bezen*, Verbera. *Bochhor*, Manduca. *Biamus*, Diſce. Sed quando Imperatiuum iungitur cum aliquo nomine, vt plurimum non additur *be*, nec aliud. v. g. K*ar* k*on*, Opus fac, Operare. *Neka* k*on*, Attende. *Zut reu*, Cito eas. Nihilominus poteſt etiam apponi *be*, aut *bo*, aut *bi*, ſecundúm regulam ſupradictam.

Futuro.

Futurum Imperatiui eſt ſicut ſuum Præſens.

Opta-

Optatiuo modo tempore Præsenti.

Ensciahlla ke *men*. Vtinam quod ego; In Plural. Quod nos.

Michhordem Manducarem	*Michhordim* Manducaremus
Michhordi Manducares	*Michhordid* Manducaretis
Michhord Manducaret.	*Michhordend* Manducarent

Optatiui Præsens, & Imperfectum idem sunt, ac Præteritum imperfectum Indicatiui, præponendo solùm particulam *Ensciahlla ke*, Vtinam quod; addendo etiam Pronomen, *Men, Tu, On*, Ego, Tu, Ille. *Ma, Scioma*, *Onaa*, Nos, Vos, Illi, secundùm Personas, & Numeros.

Præterito Perfecto, & Plusquam perfecto.

Ensciahlla ke *men*. Vtinam quod ego; in Plural. quod nos, *Kemà*.

Chhorde budem Manducauissem	*Chhorde budim* Manducauissemus

Chhor-

Chhorde budi Manducauisses	*Chaorde budid* Manducauissetis
Chhorde bud Manducauisset	*Chordebudend* Manducauissent.

Præteritũ plusquam perfectum Optatiui est idem, ac plusquam perfectum Indicatiui, solùm præponitur *Ensciablla*, Vtinam. sicuti hìc superiùs scripsimus.

Futuro	*Futuro*

Ensciablla ke men, vt suprà.

Bochhorem Mandučem	*Bochhorim* Manducemus
Bochhori Manduces	*Bochhorid* Manducetis
Bochhored Manducet.	*Bochhorend* Manducent.

Futurum formatur à prima persona Præsentis Indicatiui mutando *mi* in *bo*, sicuti superiùs diximus de Imperatiuo.

Subiunctiuo modo tempore præsenti.

Ciun men, Cùm ego. In Plur. Cùm nos. *Ciun ma*.

Bochhorem Manducem	*Bochhorim* Manducemus
Bochhori Manduces	*Bochhorid* Manducetis
Bochhored Manducet.	*Bochhorend* Manducent.

Præsens Subuinctiui est idem, ac Futurum Optatiui, sed loco *Ensciablla*, ponitur particula *Ciun*, Cùm.

Præterito Jmperfecto.

Ciun men, vt suprà.

Michhordem Manducarem	*Michhordim* Manducaremus
Michhordi Manducares	*Michhordid* Manducaretis
Michhord Manducaret	*Michhordend* Manducarent.

Præteritum Imper. Subiunctiui est idem, ac Imperfect. Indicatiui, præponendo particulam *Ciun*, ideſt, Cùm.

Præterito Perfecto.

Ciun men, Cùm ego. vt suprà.

Chho-

Chborde bascem Manducauerim	*Chborde bascim* Manducauerimus
Chborde basci Manducaueris	*Chborde bascid* Manducaueritis
Chborde basced Manducauerit.	*Chborde bascend* Manducauerint

Præteritum perfectum Subiunctiui formatur coniungendo tertiam personam Præteriti perfecti Præsentis cum prima persona Futuri Optatiui, Verbi, Sum. v. g. *Ciun men chborde bascem*, Cùm ego manducauerim. & illud *Chborde*, manet immobile, & solummodo *Bascem*, coniugatur, sicuti videre potes ex his, quæ superiùs diximus.

Præterito Plusquam perfecto.

Ciun men, Cùm ego, vt suprà.

Chborde budem Manducauissem	*Chborde budim* Manducauissemus
Chborde budi Manducauisses	*Chborde budid* Manducauissetis
Chborde bud Manducauisset.	*Chborde budend* Manducauissent.

Præteritũ plusquam perfectum Subiunctiui est idem, ac Præteritum plusquam perfectum Indicatiui; solummodo additur in Subiunctiuo particula *Ciun* in principio.

Futuro	*Futuro*
Ciun men, Cùm ego.	***Ciun ma***, Cùm nos
Chhorde bascem Manducauero	*Chhorde bascim* Manducauerimus
Chhorde basci Manducaueris	*Chhorde bascid* Manducaueritis
Chhorde basced Manducaucrit.	*Chhorde bascend* Manducauerint.

Infinitiuo modo tempore præsenti, & Præterito imperfecto.

Chhorden, Manducare.

Infinitiuum formatur à prima persona Præteriti perfecti actiui, mutando vltimam literam ***m*** in ***n***, v. g. ***Chhordem***, Manducaui. ***Chhorden***, Manducare.

Præ-

Præterito perfecto, & Plusquam perfecto.

Chborde buden, Manducauisse.

Præteritum perfectum, & plusquam perfectum formantur à tertia persona Præteriti perfecti Indicatiui, adiungendo ipsi Infinitiuum Verbi, Sum, ideſt ***Buden***. v.g. ***Chborde buden***, ſicuti diximus.

Futuro	*Futuro*
Chhaſten chbord	Manducatum ire Manducatum eſſe.

Formatur ſicut Futurum Indicatiui mutato, ***Mtchbaem***, Volo, in ***Chhaſten***, Velle.

Gerundia.

Chboerden	Manducandi
Der chboerden	Manducando
Berai chborden	Manducandum.

Gerundium in *do*, idem eſt, ac Infinitiuum. In *di*, idem eſt, ac Infinitiuum præpoſita particula ***der***. pro Gerundio in ***dum***, præponitur Infinitiuo particula ***berai***.

Parti-

Participia Actiua.

Chhor	Manducans
Chhorende	Manducator
On keechhad chhord	Manducaturus.

Chhor est ſicuti ſecunda perſona Imperatiui, dempto *be*, vel *bo*. addito *ende* fit *chhorende*, Manducator.

De Verbo Paſſiuo, Manducor.

Chhorde miſceuem.

Jndicatiuo modo tempore præſenti.

Chhorde miſceuem Mãducor	*Chhorde miſceuim* Mãducamur
Chhorde miſceui Manducaris	*Chhorde miſceuid* Manducamini
Chhorde miſceued Manducatur.	*Chhorde miſceuend* Mãducantur

Præterito imperfecto.

Chhorde miſciudem Manducabar	*Chhorde miſciudim* Manducabamur

Chhor-

Chhorde miſciudi Manducabaris	*Chhorde miſciudid* Mãducabamini
Chhorde miſciud Manducabatur	*Chhorde miſciudend* Manducabantur

Præterito perfecto.

Chhorde ſciudem Manducatus fui	*Chhorde ſciudim* Manducati fuimus
Chhorde ſciudi Manducatus fuiſti	*Chhorde ſciudid* Manducati fuiſtis
Chhorde ſciud Manducatus fuit.	*Chhorde ſciudend* Manducati fuerunt

Præterito Pluſquam perfecto.

Chhorde ſciude budem Manducatus fueram	*Chhorde ſciude budim* Manducati fueramus
Chhorde ſciude budi Manducatus fueras	*Chhorde ſciude budid* Manducati fueratis
Chhorde ſciude bud Mãducatus fuerat	*Chhorde ſciude budend* Manducati fuerãt.

Fu-

Futuro.

Futurum est sicut Præsens, & etiam coniugatur hoc alio modo, scilicet.

Chhorde chhaem sciud	Manducabor
Chhorde chhai sciud	Manducaberis
Chhorde chhaed sciud	Manducabitur.

Pluraliter.

Chhorde chhaim sciud	Manducabimur
Chhorde chhaid sciud	Manducabimini
Chhorde chhaend sciud	Manducabuntur

Imperatiuo modo tempore Præsenti,

Chhorde sceuem Manducer	*Chhorde sceuim* Manducemur
Chhorde sceu Manduceris	*Chhorde sceuid* Manducamini
Chhorde sceued Manducetur	*Chhorde sceuend* Manducentur

Opta-

Optatiuo modo tempore Præsen ti, & Præterito Imperfecto.

Ensciahlla ke *men*. Vtinam. *Ensciahlla* ke *ma*.

Chhorde misciudem Manducarer	*Chhorde misciudim* Manducaremur
Chhorde misciudi Manducareris	*Chhorde misciudid* Mãducaremini
Chhorde misciud Manducarentur.	*Chhorde misciudend* Manducarentur

Præterito perfecto, & Plusquam perfecto.

Ensciahlla ke *men*. Vtinam ego; *Ensciahlla* ke *ma*, Vtinam nos.

Chhorde sciude budem Manducatus essem	*Chhorde sciude budim* Manducati essemus
Chhorde sciude budi Manducatus esses	*Chhorde sciude budid* Manducati essetis
Chhorde sciude bud Mãducatus esset.	*Chhorde sciude budend* Manducati essent.

Futuro.	*Futuro.*

Ensciahlla ke *men*, Vtinam ego. *Ensciahlla* ke *ma*, Vtinam nos.

Chhordesceuem Manducer	*Chhordesceuim* Manducemur
Chhorde sceui Manduceris	*Chhordesceuid* Manducemini
Chhordesceued Manducetur.	*Chhordesceuend* Manducentur.

Subiunctiuo modo tempore Præsenti.

Ciun men, Cùm ego. *Ciun ma*. Cùm nos.

Chhordesceuem Manducer	*Chhorde sceuim* Manducemur
Chhorde sceui Manduceris	*Chhorde sceuid* Manducemini
Chhordesceued Manducetur	*Chhorde sceuend* Manducentur

Præ-

Præterito Jmperfecto.

Ciun men, Cùm ego.	*Ciun ma,* Cùm nos
Chhorde miſciudem Manducarer	*Chhorde miſciudem* Manducaremur
Chhorde miſciudi Manducareris	*Chhorde miſciudid* Mãducaremini
Chhorde miſciud Manducaretur.	*Chhorde miſciudend* Manducarentur.

Præterito Perfecto.

Ciun men, Cùm ego	*Ciun ma,* Cùm nos.
Chhorde ſciude baſcem Manducatus ſim, vel fuerim	*Chhorde ſciude baſcim* Manducati ſimus, vel fuerimus
Chhorde ſciude baſci Manducatus ſis, vel fueris	*Chhorde ſciude baſcid* Mauducati ſitis
Chhorde ſciudebaſced Manducatus ſit, vel fuerit	*Chhorde ſciude baſcend* Manducati ſint

Præterito Plusquam perfecto.

Ciun men, Cùm ego.	*Ciun ma,* Cùm nos.
Chhorde sciude budem Manducatus essem	*Chhorde sciude budim* Manducati essemus
Chhorde sciude budi Manducatus esses	*Chhorde sciude budid* Manducati essetis
Chhorde sciude bud Manducatus esset.	*Chhorde sciude budend* Manducati essent.

Futuro / *Futuro*

Ciun men, Cùm ego.	*Ciun ma,* Cùum nos.
Chhorde misceuem Mãducatus ero	*Chhorde misceuim* Mãducati erimus
Chhorde misceui Manducatus eris	*Chhorde misceuid* Manducati eritis
Chhorde misceued Manducatus erit.	*Chhorde misceuend* Mãducati erunt

Infinitiuo modo tempore præsenti, & Præterito imperfecto.

Chhorde sciudem Manducari.

Præ-

Præterito Perfecto, & Plusquam perfecto.

Chhorde sciude buden Manducatum esse.

Futuro.

Chhorde chhasten sciud Manducatum iri.

Participium.

Chhorde sciude, Manducatus
Chhordeni Manducandus, & dignus, seu aptus qui manducetur.

De Verbo Misceuem.

Fio.

Indicatiuo modo tempore præsenti.

Misceuem	Fio	*Misceuim*	Fimus
Misceui	Fis	*Misceuid*	Fitis
Misceued	Fit	*Misceuend*	Fiunt

Præterito imperfecto.

Misciudem	Fiebam	*Misciudim*	Fiebamus
Misciudi	Fiebas	*Misciudid*	Fiebatis
Misciud	Fiebat	*Misciudend*	Fiebant

Præ-

Præterito Perfecto.

Sciudem	Factus fui	*Sciudim*	Facti fuimus
Sciudi	Factus fuisti	*Sciudid*	Facti fuistis
Sciud vel Sciudeest,	Factus fuit.	*Sciudend*	Facti fuerunt.

Præterito Plusquam perfecto;

Sciude budem	Factus fueram	*Sciude budim*	Facti fueramus
Sciude budi	Factus fueras	*Sciude budi*	Facti fueratis
Sciude bud	Factus fuerat	*Sciude budend*	Facti fuerant.

Reliqua tempora, & modi possunt nosci per regulas supradictas, & per verba superius coniugata.

F I N I S.